

vare afdragne de større Præstefald, siden den nuværende Kirkeminister tiltraadte sit Embede, indbrages i Statskassen, altsaa gaa ind under Finantsministerens Forvaltning af Statens Egenomme, og deri laa jo selvfølgelig, at ingen af disse Beløb kunde anvendes uden Rigsdagens Samtykke. Der laa ogsaa efter vor Motivering deri, at vi maatte betragte det som en Selvfølge, at, naar først dette var slaet fast, saa vilde en Kirkeminister som saadan af sig selv ophøre med at foretage disse Forandringer af Præstefaldene paa den Maade, som man den Gang mente, at Ministeren ikke havde Hjemmel til, og der vilde med det Samme og for det Tredie ligge deri, mente man, den fornødne klare Protest imod den Fremgangsmaade, som den nuværende ærede Kirkeminister havde brugt. Disse tre Forhold vilde man have ordnet paa een Gang; denne tredobbelte Opgave vilde man naae ved det da stillede Forslag, saaledes er det jo udtrykt i Betænkningen. Det første Punktum her laaber for det første Fremgangsmaaden staa urørt i og for sig, saa at den fremdeles kan fortsættes, og det lader dernæst ogsaa de afdragne Midler bero hos Stiftsøvrighedene under deres Forvaltning. Der siges, at „Anvendelsen af dem ikke kan foretages uden Rigsdagens Samtykke“. Jeg vil indrømme, at dette strøjer den ene Side af den Opgave, vi havde i Hjør; men jeg maa jo dertil føie, at vi ogsaa have erkjendt, at vi endnu ikke have hørt Noget fra den nuværende Kirkeminister, saa vidt jeg er indværet, der er gaaet ud paa, at han ansaa sig bestemt berettiget dertil. Jeg tror derfor, at der i det første Punktum af det Forslag, som foreligger, er ligesom en Erkjendelse af, at overflødige Midler, som ikke vise sig nødvendige til kirkelige Brug under sieblifikke Forhold, kunne inddrages under Stiftsøvrighedernes Forvaltning og ligge udenfor Lovgivningsmagten. Nu maa jeg erindre om, at under de Forhandlinger, vi have ført om kirkelige Indtægter, har Folkethinget staaet paa det Standpunkt, at Tiender og beslige skulde inddrages i Statskassen, men Landsthinget og Regjeringen har staaet paa det Standpunkt i Almindelighed, at de vel skulde inddrages under Finantsene, men som en særlig Fond; men her er en tredie Betragtning i dette første Punktum, og det er, at de skulde inddrages, ikke under Finantsforvaltningen, men under Stiftsøvrigheden. Derjom man altsaa stemmer for dette Forslag, saa giver man en Erkjendelse af Bestyrelsen af de overflødige Midler, som endnu fjerner sig yderligere fra Folkethingets tidligere Standpunkt i hele Behandlingen af denne Sag end selve Landsthingets og Regjeringens tidligere Standpunkt. Med Hensyn til dette at faae det slaet fast, at disse Midler ikke kunne anvendes uden Rigsdagens Samtykke, da kunde man imidlertid lægge nogen Vægt derpaa. Jeg vil sige, dette at slaet det fast, inden Noget har vidst at ville gjøre det, er ikke

for mig saa afgjørende, som det for mig er af skrækkende ved et Botum her at fastslaa, at overflødige kirkelige Midler kunne bestyres paa den Maade, som er foreslaet i første Punktum, og jeg kan derfor ikke stemme for dette første Punktum. Imidlertid kan jo Meningerne være noget forskellige om, hvilke Fordele fra det hidtil Bestaaende og hvilke Ulemper der kunne være forbundet med dette Forslag, saa at jeg heller ikke skal stemme derimod, men forholde mig ikke stemmende lige overfor dette Spørgsmaal om første Punktum. — Gaa vi nu over til det andet Punktum, der lyder saaledes: „Dermed fter dog ingen Indskrænkning i den Kongen efter de hidtil gjældende Regler tilkommende Ret“, og man vil tage Forbindelsen mellem disse to Punktumer, saa kan jeg jo ikke nægte, at for mig staaer det saaledes, at for saa vidt der skulde være nogen Fordel ved det første Punktum, saa sluges den af det sidste. Er der en Minister, som deler vor Opfattelse af, at han ikke kan bruge disse Midler uden Rigsdagens Samtykke, saa behøver han ikke denne Mindelse efter første Punktum, og er der en Minister, som ikke har denne Opfattelse, saa kan han i Genhold til det sidste Punktum sige: Jeg retter mig efter den Kongen efter de hidtil gjældende Regler tilkommende Ret, det er med denne Indskrænkning første Punktum er sat, men da den efter min Opfattelse — og nærmere Forklaring er ikke given — tillader mig at anvende Midlerne, saa anvender jeg dem altsaa, det er i Overensstemmelse med første Punktum, fordi det er med den Indskrænkning, andet Punktum giver. Naar man altsaa ser disse Bestemmelser samlede i deres Helhed, saa kan jeg ikke nægte, at hvis der, som sagt, er nogen som helst Fordel ved at tage det første Punktum, saa svinder den ganske ind, naar vi sætte andet Punktum sammen dermed, thi saa ophæver det One det Andet, og saa bliver andet Punktum Kardinalpunktet. Ved det andet Punktum vil man have Rigsdagen til at stemme over den hidtil gjældende Regel, hvorefter der tilkommer Kongen en Ret til uden Rigsdagens Samtykke at raade over de til kirkelige Diemed hidtil henlagte Midler — det er positivt erkjendt, at der bestaar hidtil gjældende Regler, der give Kongen Ret til at raade over de til kirkelig Brug anvendte Statsmidler uden Rigsdagens Samtykke — og det mener man, skulde være i Overensstemmelse med, hvad man ogsaa i Hjør gif ind paa. Dette maa være en Misforstaelse, thi i Hjør og i Forsjor udaltale man udtrykkelig, at hidtil er der foretaget Afdrag i Præstefaldene af Ministeren for at benyttes indenfor Sognemenigheden, altsaa i en bestemt Indskrænkning, men denne Ret har Rigsdagen hidtil ingenfinde anerkjendt. Altsaa, der har man gjentagne Gange udtalt, at selv en saadan indskrænket Brug af den ministerielle Embedsmyndighed, som det at beklippe et Sognefald, for at benytte det, man har taget indenfor Sognemenigheden, er ingenfinde anerkjendt